

Změnový list 11/26 k MPA 40-02-26

Text MPA k aplikaci ČSN EN ISO/IEC 17029:2020 Posuzování shody – Obecné zásady a požadavky na validační a ověřovací orgány v akreditačním systému České republiky, se mění z důvodu:

- doplnění požadavků Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM) a
- formálních úprav.

s účinností od xx. 12. 2026 takto:

Část „Úvod“ se mění první odstavec, který zní takto:

V tomto vydání MPA byly doplněny požadavky Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956, kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM).

Doplňuje se nová část „3.4 Ověřování podle nařízení (EU) 2023/956 kterým se zavádí mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích (CBAM“, která zní takto:

Ověřování podle nařízení (EU) 2023/956 (CBAM) mohou provádět pouze ověřovací orgány akreditované podle požadavků normy ČSN EN ISO/IEC 17029:2020 ve spojení s ČSN EN ISO 14065:2022 a Global ACI-TECH-3-005 (M) a plnicí nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 2025/2551 kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956 upřesněním podmínek pro udělení akreditace ověřovatelům, kontrolu a dohled nad akreditovanými ověřovateli, odnětí akreditace a vzájemné uznávání a vzájemné hodnocení akreditačních orgánů.

Rozsah akreditace je stanoven přílohou I nařízení v přenesené pravomoci (EU) 2025/2551, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/956 upřesněním podmínek pro udělení akreditace ověřovatelům, kontrolu a dohled nad akreditovanými ověřovateli, odnětí akreditace a vzájemné uznávání a vzájemné hodnocení akreditačních orgánů. Ověřovací orgány nemohou být akreditovány pouze pro skupinu činností CBAM LII (nepřímé emise) jako samostatný rozsah akreditace, nýbrž jen v kombinaci se skupinami činností I, II, III, IV a V. Obdobně se akreditace pro kteroukoli ze skupin činností I, II, III, IV a V uděluje v kombinaci se skupinou LII. Způsobilost pro nepřímé emise se proto prokazuje společně s příslušnými skupinami činností (nelze například potvrdit způsobilost k ověřování emisí z cementu ve skupině I bez současného prokázání způsobilosti k ověřování nepřímých emisí ve skupině LII).

Dohled nad činnostmi ověřovacích orgánů je prováděn, v souladu s požadavky nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2025/2551, v ročních intervalech.

V průběhu akreditačního cyklu provádí ČIA alespoň jeden přezkum spisu pro každou skupinu činností CBAM zahrnutou do rozsahu akreditace.

Část „3.4 Ověřování / validace s využitím ISO norem a dalších dokumentů“ se mění na 3.5

Část „Přechodná a závěrečná ustanovení“ se mění takto:

Tento MPA 40-02-26 ver.2 nabývá účinnosti dnem xx. 12. 2026 a k tomuto dni se ruší předchozí MPA 40-02-26 ze dne 1. 10. 2026.

Část „PŘÍLOHA 1 Postup pro stanovení počtu WA“ se doplňuje nová část „Ověřování CBAM“, která zní takto:

Ověřování CBAM

Při prvotním posuzování je nutné před udělením akreditace provést alespoň jedno svědecké posouzení v každé definované skupině činností CBAM s výjimkou pro ověřovací orgány akreditované pro EU ETS dle odstavce a. níže. Pokud tuto podmínku nelze splnit pro každou skupinu činností CBAM, o který je žádáno, např. proto, že ověřovací orgán dosud nemá žádné klienty, může ČIA rozhodnout o udělení akreditace po posouzení v prostorách ověřovacího orgánu, bez příslušného svědeckého posouzení, ale včetně posouzení odborné způsobilosti, a to za následujících dodatečných podmínek:

- svědecké posouzení se provede nejpozději do 18 měsíců od udělení akreditace. Pokud se v této lhůtě neuskuteční z důvodů přičitatelných ověřovateli, akreditace bude odňata, neboť ČIA nemůže plně posoudit trvalou způsobilost orgánu posuzování shody ke všem příslušným požadavkům;
- ověřovací orgán je povinen oznámit ČIA všechny ověřovací činnosti s dostatečným předstihem tak, aby ČIA mohl být svědkem první ověřovací činnosti ověřovacího orgánu pro každou skupinu činností CBAM, o kterou je žádáno,
- neshody zjištěné při prvním svědeckém posouzení mohou být pro ČIA důvodem k zahájení řízení o pozastavení nebo odnětí akreditace.

Požadavky na svědecké posouzení vycházejí z dělení do následujících dvou kategorií:

a. Ověřovatelé již akreditovaní pro EU ETS

Bude provedeno alespoň jedno svědecké posouzení. Při volbě skupiny činností CBAM pro svědecké posouzení se ČIA zaměření na skupiny I, II, III, IV a V společně se související skupinou LII (nepřímé emise), spíše než na jiné skupiny činností, které nepřímé emise nezahrnují.

Pro akreditaci v dalších skupinách činností CBAM požadovaných v žádosti se použije ekvivalence skupin činností EU ETS uvedená v tabulce CBAM. Aby tedy žadatel získal akreditaci v dalších skupinách činností CBAM (nad rámec skupiny, v níž proběhlo svědecké posouzení), musí již být akreditován pro všechny odpovídající skupiny činností EU ETS uvedené ve třetím sloupci tabulky CBAM. Pokud ověřovací orgán není akreditován pro všechny tyto skupiny činností EU ETS, provede se v každé skupině činností CBAM svědecké posouzení podle čtvrtého sloupce tabulky CBAM.

b. Ověřovatelé bez akreditace EU ETS:

V každé skupině činností CBAM (viz tabulka CBAM), o kterou žadatel žádá, se provede alespoň jedno (fyzické) svědecké posouzení.

Tabulka CBAM

<u>Skupina činností CBAM</u>	<u>Rozsah akreditace</u>	<u>Skupiny činností EU ETS</u>	<u>Minimální počet WA při prvotním nebo opakovaném posouzení</u>
<u>Souhrnná kategorie zboží</u>			
I	<u>Kalcinovaný jíł</u> <u>Cementový slínek</u> <u>Cement</u> <u>Hlinitanový cement</u>	<u>1a, 1b, 6, 98</u>	<u>1</u>
II	<u>Vodík</u> <u>Amoniak</u>	<u>1a, 1b, 8, 98</u>	<u>1</u>
III	<u>Kyselina dusičná</u>	<u>1a, 1b, 9, 98</u>	<u>1</u>
IV	<u>Močovina</u> <u>Směsná hnojiva</u>	<u>1a, 1b, 98</u>	<u>1 svědecké posouzení nebo 1 přezkum spisu, pokud se svědecké posouzení provede v některé z kategorií I, II, III, V, VI, VII, VIII</u>
V	<u>Aglomerovaná ruda</u> <u>Surové železo</u> <u>Přímó redukované železo (DRI)</u> <u>Surová ocel</u>	<u>1a, 1b, 3, 98</u>	<u>1</u>
VI	<u>Feroslitiny (FeMn, FeCr, FeNi)</u>	<u>1a, 1b, 4, 98</u>	<u>1 svědecké posouzení nebo 1 přezkum spisu, pokud se svědecké posouzení provede v kategorii VII nebo VIII</u>
VII	<u>Netvářený (surový) hliník</u>	<u>1a, 1b, 4, 5, 98</u>	<u>1</u>
VIII	<u>Výrobky ze železa nebo oceli</u> <u>Výrobky z hliníku</u>	<u>1a, 1b, 4, 98</u>	<u>1 svědecké posouzení nebo 1 přezkum spisu, pokud se svědecké posouzení provede v kategorii VI nebo VII</u>
<u>Jiné činnosti</u>			
L	<u>Zachycování, využití a ukládání uhlíku</u>	<u>10, 11</u>	<u>1</u>
LI	<u>Elektřina dovážaná na celní území Unie</u>	<u>n/a</u>	<u>1</u>
LII	<u>Nepřímé emise</u>	<u>n/a</u>	<u>Zvláštní svědecké posouzení se nevyžaduje, pokud se provede svědecké posouzení v některé z kategorií I, II, III, IV a V.</u>

Svědecká posouzení v průběhu akreditačního cyklu pokryjí alespoň jednou všechny skupiny činností CBAM zahrnuté do rozsahu akreditace, s výjimkou:

- skupin činností IV, VI a VIII, které lze za podmínek uvedených ve čtvrtém sloupci tabulky CBAM posoudit přezkumem spisu;

- skupiny činností LII, kterou pokrývá svědecké posouzení v jedné z těchto skupin: I, II, III, IV a V;
- pokud je ověřovatel CBAM zároveň akreditován jako ověřovatel EU ETS pro všechny skupiny činností EU ETS odpovídající skupině činností CBAM dle třetího sloupce tabulky CBAM, může ČIA na základě analýzy rizik zvážit snížení počtu svědeckých posouzení. Požadavek na každoroční dozor formou svědeckého posouzení se však uplatní (článek 14 nařízení 2025/2551).

ČIA může rozšířit nebo zintenzivnit svědecké posouzení a/nebo přezkum spisů nad rámec vymezené skupiny činností CBAM, pokud jsou ověřovací činnosti v jedné či více skupinách zvláště významné z hlediska složitosti, způsobilosti a/nebo objemu či rozsahu emisí.

Při rozhodování o fyzickém, vzdáleném nebo hybridním svědeckém posouzení zohlední ČIA rizika související s faktory daného posuzování

V každém případě se během akreditačního cyklu provede alespoň jedno fyzické svědecké posouzení (bez ohledu na skupinu).

Při **opakovaném posouzení** se potvrdí, že všechny skupiny činností CBAM v akreditovaném rozsahu byly v akreditačním cyklu posouzeny podle kritérií uvedených ve čtvrtém sloupci tabulky CBAM.

Počet a druh svědeckých posouzení pro opakované posouzení se určí na základě výsledků svědeckých posouzení během akreditačního cyklu a analýzy rizika.

Část „PŘÍLOHA 2 Předpokládaný časový rozsah posuzování“ se

- a) rozšiřuje počet klastrů v tabulkách „Ověřovatelé údajů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES (EU ETS)“ pro prvotní / opakované posouzení i pro pravidelnou dozorovou návštěvu takto:**

Prvotní / opakované posouzení

Pracovníků	3 ÷ 5	6 ÷ 10	11 ÷ 15	16 ÷ 20
Klastrů	celkem hodin			
8 - 9	153	165	175	187

Pravidelná dozorová návštěva

Pracovníků	3 ÷ 5	6 ÷ 10	11 ÷ 15	16 ÷ 20
Klastrů	celkem hodin			
8 - 9	33	36	38	41

b) doplňuje nová část „Ověřování CBAM“, která zní takto:

Ověřování CBAM

Prvotní / opakované posouzení

<u>Pracovníků</u>	<u>3 ÷ 5</u>	<u>6 ÷ 10</u>	<u>11 ÷ 15</u>	<u>16 ÷ 20</u>
<u>Skupin činností CBAM</u>	<u>celkem hodin</u>			
<u>1</u>	<u>94</u>	<u>100</u>	<u>104</u>	<u>110</u>
<u>2</u>	<u>103</u>	<u>110</u>	<u>115</u>	<u>122</u>
<u>3</u>	<u>112</u>	<u>120</u>	<u>125</u>	<u>133</u>
<u>4</u>	<u>120</u>	<u>129</u>	<u>136</u>	<u>145</u>
<u>5</u>	<u>129</u>	<u>138</u>	<u>146</u>	<u>156</u>
<u>6</u>	<u>137</u>	<u>147</u>	<u>156</u>	<u>166</u>
<u>7</u>	<u>145</u>	<u>156</u>	<u>165</u>	<u>177</u>
<u>8 - 11</u>	<u>153</u>	<u>165</u>	<u>175</u>	<u>187</u>

Pravidelná dozorová návštěva

<u>Pracovníků</u>	<u>3 ÷ 5</u>	<u>6 ÷ 10</u>	<u>11 ÷ 15</u>	<u>16 ÷ 20</u>
<u>Skupin činností CBAM</u>	<u>celkem hodin</u>			
<u>1</u>	<u>19</u>	<u>20</u>	<u>21</u>	<u>23</u>
<u>2</u>	<u>21</u>	<u>23</u>	<u>24</u>	<u>26</u>
<u>3</u>	<u>22</u>	<u>24</u>	<u>25</u>	<u>27</u>
<u>4</u>	<u>24</u>	<u>26</u>	<u>28</u>	<u>30</u>
<u>5</u>	<u>26</u>	<u>28</u>	<u>30</u>	<u>33</u>
<u>6</u>	<u>28</u>	<u>31</u>	<u>33</u>	<u>36</u>
<u>7</u>	<u>30</u>	<u>33</u>	<u>35</u>	<u>38</u>
<u>8 - 11</u>	<u>33</u>	<u>36</u>	<u>38</u>	<u>41</u>

- c) upravuje Tabulka „Redukce časové náročnosti v případě kombinace rozsahu EU ETS a dalších oblastí“ takto:

Redukce časové náročnosti v případě kombinace rozsahu EU ETS, CBAM a dalších oblastí

Programy ověřování / validace	
Samostatný program (mimo EU ETS nebo CBAM)	100%
Další program (včetně CBAM) k EU ETS	60%
Další programy k CBAM (pokud není EU ETS v rozsahu akreditace)	60%